Redacțiunea Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haazenstein & Volger (Otto Maas), Henrie Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelsk, J. Donnoberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 143. Brașovŭ, Vinerĭ 28 Iunie (10 Iulie). 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu **1 Iulie 1891** stilŭ vechiu se deschide **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe șése lunĭ 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe șése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Afacerĭ năsĕudene.

II.

Când cugetăm la sudorile de sânge, cu carĭ vitejii Românĭ grănițerĭ dela Năsĕudŭ au întemeiat cele douĕ fondurĭ de *„monturŭ“* (astădĭ fondulŭ de stipendii), precum și fondulŭ de *„provente“* (astădĭ fondulŭ școlasticŭ), cu pietate ne închinămŭ acelorŭ marĭ sacrificii și tot-odată cu mândriă națională aprobămŭ abnegațiunea lorŭ dela anulŭ 1851, pe timpulŭ desființărei graniței militare, când vedemŭ mai alesŭ, că ei menisеră capitalele adunate pentru școle și pentru crescerea tinerimei române. Și asta cu atâtŭ mai vîrtosŭ, că și ei le-ar fi pututŭ împărți între sine, cum au împărțitŭ Sĕcuii fondurile lorŭ.

Fondurile grănițerilorŭ năsĕudenĭ însĕ, aceștia le-au menitŭ pentru cultura românéscă și tótă lumea română și neromână așa a sciutŭ acésta până astădĭ, când satelitulŭ fostului pașă Banffy vine și cu multă necruțare calcă în picióre memoria scumpă a moșilorŭ și strămoșilorŭ sĕi, desconsiderândŭ nenumĕrate decisiunuĭ și atentândŭ cu mână sacrilegă până și la autenticitatea „Instrumentului fundaționalŭ.“

Acestŭ „Instrumentŭ fundaționalŭ“, care este lumina nestinsă pentru descendenții grănițerilorŭ, a fostŭ calulŭ de bătaiă pentru Banffy-Ciocan et Comp. Da căcĭ bine a sciutŭ Banffy și Ciocan, că, pentru a-și asigura neonesta lorŭ învingere, trebue sdrobitŭ mai întâiu acestŭ valorosŭ documentŭ.

Și li-a succesŭ!

Astădĭ „Instrumentulŭ fundaționalŭ“ s'ar păré, că nu mai are nicĭ o valóre, celŭ puținŭ așa cugetă Ciocanŭ și mamelucii lui.

Intrebămŭ însĕ pe d-lŭ „cavalerŭ“, sub ce titlu de dreptŭ se află astădĭ dênsulŭ în fruntea administrațiunii unorŭ averĭ atâtŭ de marĭ și atâtŭ de frumóse? Ale cui au fostŭ și suntŭ aceste averĭ? Cui au aparținutŭ și aparținŭ ele și astădĭ?

Noi așa scimŭ, că aceste averĭ, când au trecutŭ de sub administrarea militară, séu de sub administrarea organelorŭ financiare în mâna și în proprietatea grănițerilorŭ, ele au fostŭ administrate de factorii îndreptățițĭ, adecă *numai* de Românii grănițerĭ și de descendenții acelora.

Aceștia nu au lăcomitŭ la banĭ, nu la onorurĭ trecĕtóre, nu la titule și decorațiunĭ, ci inima și sufletulŭ lorŭ au fostŭ conduse de acelŭ idealŭ mare pentru cultură, prin ajutorulŭ căruia d-lŭ „cavalerŭ“ de astădĭ s'a făcutŭ *omŭ*.

„Instrumentulŭ fundaționalŭ“ însĕ este cartea prețiósă pentru descendenții grănițerilorŭ. Căcĭ orĭ câtă trudă șĭ-ar da Ciocanŭ, ca sĕ-lŭ delăture și nimicéscă, elŭ totușĭ va rĕmâné ca o stâncă de granitŭ, de care atacurile „cavaleriane“ se vorŭ sdrobi și vorŭ spumega înzadarŭ.

Așa e! Căcĭ decă n'ar fi așa, din momentulŭ, în care „Instrumentulŭ fundaționalŭ“ n'ar mai avé valóre, *nicĭ gimnasiulŭ din Năsĕudŭ n'ar avé dreptulŭ de publicitate*, lucru, care până acuma nu s'a ventilatŭ în publicŭ.

Și étă pentru ce nu ar avé gimnasiulŭ din Năsĕudŭ dreptulŭ de publicitate: D-lŭ Ioanŭ Ciocanŭ, ca primulŭ maturisantŭ la gimnasiulŭ năsĕudeanŭ, va trebui sĕ scie fórte bine în ce mare nedumerire se aflau pe la anulŭ 1870 atâtŭ maturisanții, câtŭ și corpulŭ profesoralŭ, în frunte cu directorulŭ de piă memoriă Dr. Ioanŭ M. Lazarŭ, sciindŭ adecă, că fără de anunțulŭ de publicitate alŭ gimnasiului, tinerii românĭ nu au dreptulŭ de a se înscrie ca ascultătorĭ la vre-o universitate din patriă și cu atâtŭ mai puținŭ în străinătate. In acéstă critică situațiune decĭ s'au făcutŭ, din partea direcțiunei gimnasiale și a administrațiunei fondurilorŭ, pașii de lipsă pe lângă guvernulŭ Majestății Sale, ér acestŭ guvernŭ s'a aflatŭ îndemnatŭ, ca sub Nr. 28,389, în diua de 23 Decemvre 1870, sĕ dea gimnasiului din Năsĕudŭ *„dreptulŭ de publicitate provisoricŭ cu condițiunea: până la aprobarea „Instrumentului fundaționalŭ“*.

Intrebămŭ acum: esistă, séu nu esistă „Instrumentulŭ fundaționalŭ?“

Ce dice d-lŭ „cavalerŭ“ și ce dicŭ mamelucii lui? — Decă „Instrumentulŭ fundaționalŭ“ esistă, dér „n'are valóre“, atuncĭ tóte datele și toțĭ Nrii oficioșĭ și tóte autografele maiestatice, ca celŭ de dato Laxemburg, 27 Augustŭ 1861, pe basa cărora e scrisŭ „Instrumentulŭ fundațional“, sunt apocrife, ér cei ce au înșelatŭ pe grănițerĭ, cei ce șĭ-au permisŭ a pune numele Majestăței Sale, numele guvernului, numele autorităților politice și numele autorităților școlastice în jocŭ, suntŭ nisce înșelătorĭ publicĭ, carĭ trebue prinșĭ, trebue trașĭ la rĕspundere și trebue urmărițĭ și pedepsițĭ fără milă pe basa paragrafilor legii.

Dér sĕ vedemŭ, cum sună din cuvêntŭ în cuvêntŭ clausula de aprobare a acestui importantŭ documentŭ, clasulă făcută de către Comitetulŭ fondurilorŭ grănițerescĭ la 18 Augustŭ 1865:

„Acestŭ „Instrumentŭ fundaționalŭ“, compusŭ și scrisŭ în limba nóstră română și apoi în cea germană, îlŭ subscrie comitetulŭ grănițerescŭ, respective: *Comitetulŭ fondurilorŭ școlastice grănițere din Districtulŭ Năsĕudului*, cu cea mai mare plăcere și bucuriă, în patru esemplare asemenea, dintre carĭ unulŭ sĕ se păstreze în pré *Inaltulŭ Archivŭ alŭ Curții Majestății Sale Ces. Reg. apostolice*, alŭ doilea în *Archivulŭ Inaltului Guberniu regiu transilvanŭ*, alŭ treilea în *Archivulŭ diecesanŭ respectivŭ* și alŭ patru-lea în *Archivulŭ comitetului subscrisŭ.*“...

Intrebămŭ așa-déră: află-se unŭ astfelŭ de esemplarŭ în archiva administrațiunei Comitetului fondurilorŭ? Decă nu se află, întrebămŭ: esistă vr'unulŭ în archiva diecesană dela Gherla? Decă unŭ asemenea esemplarŭ nu se află în nicĭ unulŭ din aceste douĕ locurĭ, esistă elŭ séu nu în Archivele guvernului? Ear decă nicĭ aicĭ nu esistă, atuncĭ de bună sémă, că în archiva Curții Majestății Sale nu s'a pututŭ strecura unŭ asemenea documentŭ!

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(7)

Inimĭ de aurŭ.

Romanŭ, de I. *Edhor.* Tradusŭ de **Julin.**

— „Ruth, am primitŭ o telegramă dela sora mea, că vine mâne cu copilulŭ și cu vre-o câțĭva servitorĭ, ca sĕ petrécă aicĭ câteva sĕptĕmânĭ. Dênsa mĕ rógă sĕ-i cautŭ unŭ cuartirŭ“, dise Helda, care vorbia repede și se părea mișcatŭ.

— „Sora ta, Carmen?“ Ruth era în odaia mătușei sale.

— „Unica mea soră. Dênsa tocmai acum a desbrăcatŭ doliulŭ după bărbatulŭ sĕu, care murise în anulŭ trecutŭ. In locŭ de a merge la băi, ea voiesce sĕ petrécă sĕptĕmânile de véră aicĭ. Presupunŭ, că voiesce sĕ te védă și sĕ șĭ dea părerea cu privire la alegerea miresei mele. Tata ține multŭ la dênsa, pentru-că Carmen e fórte înțeléptă și șirétă. Așĭ dori, ca tu sĕ-i facĭ impresiă bună și plăcută.“

Asesorulŭ pășia neliniștitŭ în susŭ și în josŭ prin odaiă.

— „Mĭ-ar fi plăcutŭ sĕ fimŭ căsĕtorițĭ, însĕ asta în optŭ dile nu se póte întêmpla; sciu, că are sĕ urmeze o întêrdiere. Dér unde se va aședa sora mea, Carmen? — Asta n'o sciu, nu sciu unde sĕ aflŭ o locuință potrivită pentru dênsa. Carmen e fórte pretențiósă. Dorința mea cea mai mare însĕ e, ca tu sĕ-i placĭ surorei mele. Fă-mĭ plăcerea, scumpă Ruth, și împodobesce-te pentru mine! Fericirea mea ar fi deplină, când ai voì sĕ te îmbracĭ mai elegantă și sĕ fii mai împodobită, draga mea.“

Tóte rugămintele lui însĕ fură zadarnice...

Prima Maiu se arătă blândŭ și căldurosŭ. Helda se duse după amédĭ la stațiunea St.. ca sĕ întêmpine pe sora sa. Elŭ nu se mai reîntórse la Ruth. Și nicĭ la plecare nu se uită la feréstră, ca sĕ-șĭ salute mirésa...

In otelulŭ Roestel totulŭ se puse în mișcare. Asesorulŭ Helda a închiriatŭ întregŭ etagiulŭ primŭ pentru sora sa, contesa Georne, și decĭ tóte trebuiau puse în ordine. Dér abia pășì ea înăuntru și cu unŭ felŭ de înfiorare declară fratelui ei, că n'are sĕ șédă nicĭ o óră în aceste odăi, Helda făcù din umerĭ și dise: „Imĭ pare fórte rĕu, dér acesta e cuartirulŭ celŭ mai bunŭ, ce se póte afla aicĭ. O vilă, cum ai dori tu, nu se capătă aicĭ.“

— „Și te afli bine și familiarŭ aicĭ, Kurt?“

— „Ca în cerŭ!“ replică asesorulŭ sarcasticŭ.

— „In acéstă singurătate, departe de lume, ți-se pierde orĭ ce gustŭ esteticŭ. Tu te țĕrănescĭ aicĭ cu totulŭ. Superbulŭ, frumosulŭ și uniculŭ meu frate“, dise ea linŭ și în tonulŭ celei mai intime iubirĭ, „eu încă totŭ nu te înțelegŭ, cum ai pututŭ renunța la strălucitele tale prospecte în viitorŭ pentru acéstă singuritate. Tu, unŭ Helda?! Eu nu sciu, și nicĭ tata nu'șĭ póte esplica, de unde vine acéstă manieră curiósă la tine? Membrii familiei nóstre s'au distinsŭ totdéuna prin sociabilitate și vigurositate și cine te-a vĕdutŭ pe tine odată acasă in o séră de primire, acela a pututŭ jura, că tu nicĭ de cum nu te potrivescĭ cu singurătatea pădurei, și totușĭ așa este!“

— „Suntŭ atâtŭ de fericitŭ în pădure, ba și în paltonulŭ de vênătóre, încâtŭ nu le-așĭ schimba cu nimicŭ în lume“.

Contesa tăcù. După o pausă dise: „Alŭ cui e edificiulŭ acela frumosŭ, pe fărmecătórea câmpiă, sub castanii cei înalțĭ?“

— „E locuințe forestierului!“

— „Ah, și Aldenhofen e încă totŭ inspectorŭ aicĭ?“

— „Aldenhofen? Da! Dóră îlŭ cunoscĭ?“

— „Nu sciu, — posibilŭ sĕ fi convenitŭ cu dênsulŭ. Nu-i căsĕtoritŭ?“

— „Nu!“

— „Și pe cine are la sine, pe părințĭ?“

— „Are în casă pe o amică a mamei sale, vĕduva consilierului de justițiă, dómna Blum“.

— „Eștĭ în prietiniă cu Lothar Aldenhofen?“

— „Da, însĕ elŭ trăesce și mai retrasŭ decâtŭ mine!“

— „Și mai retrasŭ?“

— „Da! Eu am auditŭ odată, că înainte cu câțĭva anĭ a avutŭ o durere mare. Mirésa i-a fostŭ necredinciósă, orĭ i-a muritŭ, ce sciu eu?!“

— „Și pentru aceea mai jălesce încă?“

— „Da! Celŭ puținŭ nu mai are încredere în femei“.

Unŭ zimbetŭ triumfătorŭ sburà peste buzele tinerei contese.

— „Eu numescŭ asta sinceritate!“

— „Sinceritate?!“ Helda o privì uimitŭ. „Credŭ, că am disŭ, că elŭ nu mai consideră pe femei de locŭ, fiind-că nu mai are încredere în ele.“

Ei bine, atuncĭ pe ce basă au subscrisŭ acestŭ actŭ pe la anulŭ 1865, preşedintele de odinióră alŭ comitetului fondurilorŭ, Reverendissim. d-nŭ Vicarŭ Gregoriu Moisilŭ şi secretarulŭ Stefanŭ Timocŭ? Pe ce temeiu figuréză, în documentulŭ publicŭ tipăritŭ la 1872 („Instrumentŭ fundaţionalŭ“ din care dispunemŭ şi noi de unŭ esemplarŭ) pe lângă preşedinte şi secretarŭ şi alţĭ 44 membri ai Comitetului? Cine a subscrisŭ pe aceştĭ ómenĭ?

Intrebămŭ mai departe: cum se face, că în acestŭ actŭ figuréză numele oficiului politicŭ dela 1866 din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului; de unde vine sĕ figureze în acestŭ documentŭ consistoriulŭ diecesanŭ de Gherla, şi în fine, de unde vine, ca regimulŭ însuşĭ prin secretarulŭ sĕu, Tanárky Gedeon, sĕ subscrie şi sĕ aprobeze, în urma decisiunei pré înalte a Maiestăţii Sale de dato Viena 23 Martie 1871, desŭ amintitulŭ actŭ, adecă „Instrumentulŭ fundaţionalŭ?“

Tóte acestea de unde vinŭ??

Conclusiunea firéscă decĭ e, că décă în „Instrumentulŭ fundaţionalŭ“ figuréză tóte autorităţile amintite mai susŭ, *atuncĭ acestŭ documentŭ are putere de lege*, şi prin urmare gimnasiulŭ din Năsĕudŭ trebue sĕ pórte numirea de *„gimnasiu românescŭ gr. cat. Francisŭ Iosefŭ I“* şi **numai** pe basa acestui documentŭ póte sĕ aibă dreptulŭ de publicitate. Décă însĕ „Istrumentulŭ fundaţionalŭ“ nu se bucură de nicĭ o aprobare mai înaltă, atuncĭ gimnasiulŭ dela Năsĕudŭ nu a trebuitŭ sĕ pórte dela întemeierea lui numirea de *„gimnasiu românescŭ greco-catolicŭ“* şi prin urmare n'a avutŭ şi nu are dreptulŭ de publicitate!

Suntŭ însĕ trecuţĭ deja 20 de anĭ, de când grăniţerii românĭ dela Năsĕudŭ s'au provocatŭ şi se provócă mereu la acestŭ preţiosŭ documentŭ în buna credinţă, că este unŭ actŭ validŭ. Ér noi şi dimpreună cu noi toţĭ Românii nu ne-amŭ îndoitŭ şi nicĭ că ne putemŭ îndoi vre-odată asupra validităţii şi autenticităţii lui. Numai decoratulŭ „cavalerŭ“ cu stăpânulŭ sĕu ex-paşa Banffy au rĕspânditŭ vestea *urbi et orbi*, că „Instrumentulŭ fundaţionalŭ“ nu are nicĭ o valóre. Acésta însĕ o póte dice şi crede numai d-lŭ „cavalerŭ“, care a venitŭ cu statute *impuse* şi cu o dróiă de miserii pe capulŭ grăniţerilorŭ năsĕudenĭ.

Séu dóră gândesce d-lŭ Ciocanŭ, că décă straşniculŭ sĕu stăpânŭ de odinióră, Br. Desid. Banffy, ar fi constatatŭ nevaliditatea „Instrumentului fundaţionalŭ“, ar fi recunoscutŭ elŭ însuşĭ acestŭ actŭ în momentulŭ, când cu însăşĭ mâna lui a subscrisŭ documentulŭ, ce s'a pusŭ în fundamentulŭ noului edificiu alŭ gimnasiului, în care documentŭ gimnasiulŭ din Năsĕudŭ e recunoscutŭ de *gimnasiu românŭ confesionalŭ greco-catolicŭ, purtândŭ şi numirea de Franciscŭ Iosefinŭ?* Ér la acestŭ pasŭ, fostulŭ comite a fostŭ condusŭ numai basându-se pe literile „Instrumentului fundaţionalŭ“ dela pag. 13, unde se cetesce lămuritŭ, că: „Institutulŭ acesta gimnasialŭ sĕ pórte în totŭ timpulŭ esistenţei sale numele Maiestăţei Sale alŭ pré bunului nostru Impĕratŭ şi Domnŭ Franciscŭ Iosifŭ I, cu numirea de *„Gimnasiu Franciscŭ Iosefinŭ“*.

Décă însĕ fostulŭ comisarŭ regescŭ Desideriu Bánffy a recunoscutŭ valórea şi validitatea „Instrumentului fundaţionalŭ“, cum amŭ arătatŭ mai susŭ, şi totuşĭ a procedatŭ, dimpreună cu robulŭ sĕu Ciocanŭ, contrarŭ spiritului acestui documentŭ, atuncĭ şi unulŭ şi altulŭ au lucratŭ cu rea credinţă.

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Iunie (9 Iulie).

— In conferenţa dela 7 Iulie a partidei „liberale“, ministrulŭ preşedinte *Szapary* îşĭ esprimă speranţa, că la 8 Iulie se vorŭ termina desbaterile generale asupra proiectului de lege pentru **reforma administraţiunei** şi fiind-că nu se putea sci înainte momentulŭ, în care se va începe votarea, rugă pe membrii partidei, ca din acea di începêndŭ sĕ ia câtŭ mai mulţĭ parte la şedinţe. Ministrulŭ-preşedinte declară totŭ-odată, că trebue sĕ începă şi desbaterile speciale, pe carĭ le va continua ne'ntreruptŭ până atuncĭ, până când se vorŭ termina. Ministrulŭ rugă decĭ pe membrii partidei, ca sĕ nu se retragă dela acéstă jertfă şi sĕ nu lase, ca partidei guvernului sĕ i se impună voinţa minorităţii. Décă opoziţia ar face obstrucţiune, după cum ameninţă unii dintre membrii acestei partide, în acestŭ casŭ ministrulŭ preşedinte este convinsŭ, că opiniunea publică a celorŭ ce sciu apreţia valórea parlamentarismului se va revolta în contra unei asemenĭ procederĭ. Acestea cerŭ Szapary sĕ le ia la cunoscinţă membrii partidei, declarândŭ, că elŭ se va îngriji, că în decursulŭ desbaterilorŭ, membrii partidei sĕ se împartă astfelŭ, ca o parte din ei sĕ pótă şi absenta dela desbaterĭ. — La acestea, preşedintele partidei *br. Podmanitzky* declară între aprobările membrilorŭ, că partida unanimŭ consimte cu atitudinea guvernului şi va da totŭ concursulŭ posibilŭ pentru sprijinirea guvernului în acéstă atitudine a sa.

— Erĭ s'a terminatŭ în camera ungară *desbaterea generală* a proiectului de lege asupra **reformei administraţiunei**. Votarea asupra cestiunei, că óre acestŭ proiectŭ de lege sĕ se priméscă ca basă a desbaterei speciale orĭ nu, se va face însĕ abia Vinerĭ séu Sâmbătă. Câţiva vorbitorĭ ai stângei estreme au declaratŭ între aprobările vii ale soţilorŭ lorŭ de principiu, că partida lorŭ n'a făcutŭ până acum nicĭ o obstrucţiune, dér că va pune tóte în mişcare, ca din acelŭ proiectŭ sĕ nu se facă lege. — In conferenţa clubului partidei guvernamentale a declaratŭ alaltăerĭ contele Szapáry următórele: Ar însemna, dise elŭ, o subminare a parlamentarismului, décă o minoritate ar putea sĕ impună voinţa ei maiorităţii prin mijlóce teroristice. După ce guvernulŭ trebue sĕ se opună unui astfelŭ de atentatŭ asupra parlamentarismului elŭ a decisŭ de a continua desbaterea specială fără amânare, îndată după încheierea desbaterei generale asupra proiectului privitorŭ la reforma comitatensă, chiar şi atuncĭ când desbaterea ar dura până în tómnă. Stânga estremă, sĕ facă numai liniştitŭ obstrucţiunea, căcĭ ea însăşĭ va avé sĕ pórte urmările; căcĭ după ce „naţiunea“ doreşte susţinerea sistemului parlamentarŭ, indignaţiunea ei se va îndrepta în contra acelora, carĭ voescŭ sĕ-şĭ batŭ jocŭ de parlamentarismulŭ Ungariei. In fine a împărtăşitŭ contele Szapary, că în conferenţa ce se va ţine astădĭ Joi séra va face cunoscutŭ partidei, ce posiţiune crede a lua guvernulŭ faţă cu *propunerea lui Iranyi*, privitóre la estinderea dreptului electoralŭ.

— Acompaniatŭ de primulŭ regentŭ sêrbescŭ Dr. Iovan Risticĭ şi de ambasadorulŭ rusescŭ din Belgradŭ Persiani, nevêrstniculŭ rege **Alexandru I alŭ Sêrbiei** va face o călătoriă la Petersburgŭ spre a visita pe naşulŭ sĕu din botezŭ Ţarulŭ Rusiei. Se dice că va fi primitŭ acolo cu marĭ onorurĭ. Ţarulŭ cu tótă curtea ilŭ va aştepta la gară. Se mai dice, că dela Petersburgŭ tênĕrulŭ rege va merge la Viena spre a fi presentatŭ monarchului nostru. Ajunge însă că celŭ dintâiu drumŭ ilŭ face la Ţarulŭ şi că şi Risticĭ s'a împăcatŭ acum cu panslaviştii ducêndŭ pe rege în braţele Ţarului.

— O scrisóre din Parisŭ a diarului „Münch. Allg. Ztg“. spune că în noulŭ tractatŭ alu **triplei alianţe** s'au mai moderatŭ pretensiunile germane de înarmare faţă cu Italia, dér nu în mĕsură separată de Rudini; din contră i-s'a pusŭ Italiei alternativa ca séu sĕ renunţe la tripla alianţă, séu sĕ susţină înarmările ei cam la o înălţime, la care se află astădĭ.

In capitala Danimarcei a fostŭ primită cu marĭ onorurĭ **escadra francesă**, care merge în Rusia. La prânzulŭ datŭ de regele Danimarcei, acesta a ridicatŭ unŭ toastŭ pentru preşedintele Carnot, şi după ce a încheiatŭ s'a întonatŭ „marseilaisa.“

SCIRILE DILEI.

— 27 Iunie (9 Iulie.)

Lipsă de profesorĭ. Ministerulŭ instrucţiunei publice din Budapesta, a făcutŭ în dilele acestea o revisuire a personalului profesoralŭ din ţéră, în care s'a stabilitŭ că la şcólele medii, şi cu deosebire la cele confesionale e mare lipsă de profesorĭ de limba latină şi francesă, de geometria discriptivă şi desemnŭ; ér pe de altă parte se află unŭ prisosŭ de profesorĭ de limba maghiară, istoriă, geografiă, matematică, istoriă naturală, fisică şi chemiă. Avisŭ pentru studenţii carĭ sĕ dedică carierei pedagogice.

***

Lucrările podului de peste Dunăre se facŭ cu mare activitate scrie „Timpulŭ“. Piciorulŭ întâiu s'a ridicatŭ peste suprafaţa pămêntului apróape la 10 metri, şi se va mai ridica încă cu 15 metri. Piciorulŭ alŭ doilea deja a intratŭ sub fundulŭ Dunării cu vre-o 5 metri. Se facŭ preparative pentru începerea lucrărilorŭ la piciorulŭ alŭ treilea, care vine mai aprópe de mijloculŭ albiei Dunărei. Societatea voesce ca până la iérna viitóre câteşĭ trele aceste pile sĕ fiă terminate, adecă ridicate d'asupra celei mai înalte nivele din suprafaţa apei.

***

Petrecere la băĭ. Ni-se scrie, că Duminecă 5 Iulie, la băile din Vâlcele (Előpatak), din iniţiativa Doctorului curantŭ s'a însghebatŭ unŭ balŭ, ce a fostŭ cu atâtŭ mai plăcutŭ visitatorilorŭ, cu câtŭ

— „Aicĭ se vede inima ta pierdută pentru lume. Aldenhofen nu iubesce mai multŭ, pentru-că o inimă ca a lui *numai* odată iubesce!“ Elŭ are o inimă, pe care nu sciu cum sĕ o numescŭ pentru neclătita ei credinţă?“

— *„O inimă de aurŭ!“*

— *„O inimă de aurŭ,* da aşa-i! Aşa-i, frăţióre, că tu nu o ai?“

— „Cine scie?“ Ochii lui Helda se perdură în depărtarea nemărginită a viitorului. După o pausă contesa continuă:

— „A fostŭ frumosŭ, dĕu, din partea Irinei Schmidsdorf, că m'a aşteptatŭ la gară. Fata e plăcută; cu credeam de multŭ, că vei nutri interesŭ faţă de ea.“

— „Faţă de Irina Schmidsdorf?!“ dise elŭ batjocoritorŭ.

— „Dér Kurt, ţine sémă de rangŭ.“ Asesorulŭ rîse ironicŭ: „Acum te înţelegŭ ce vréi, aşa-i Carmen?“

— „Ce, dóră tu credĭ, că eu îţĭ desaprobŭ fidanţarea? Nicĭ decâtŭ. Că miresa ta nu e démnă de tine, asta o scie şi tata şi pentru acésta l'a făcutŭ moştenitorŭ la tótă averea lui pe miculŭ meu Evald“...

— „Pe copilulŭ tĕu?“ Helda îngălbeni. „Aşadéră tata m'a desmoştenitŭ cu totulŭ?....“

— „Da, cu totulŭ. La asta trebuia sĕ te aştepţĭ.“ . . . .

. . . .

Contesa Carmen şedea pe o sofă roşiă, îmbrăcată în toiletă elegantă cu dantele. Pe canapea şedea Irina Schmidsdorf îmbrăcată în mătasă deschisă şi cu brăţare grele de aurŭ pe braţele jumĕtate decoltate. Ambe damele păreau fórte adâncite în conversaţiă, aşa că nu observară intrarea fidanţaţilorŭ.

— „Dragă Carmen, îmĭ permiţĭ sĕ-ţĭ presentezŭ pe miresa mea?“

Fărmecătórea contesă sĕ uită în susŭ, îşĭ scóse încetŭ ochilarii şi punêndu-i la ochĭ, mĕsură pe Ruth în modŭ nedescriptibilŭ. Irina încă urma esemplulŭ amicei sale; ea ţinea lorgnetulŭ atâtŭ de pironitŭ asupra ei, ca şi când ar vedé-o prima-dată.

Faţa Ruthei deveni roşiă, ca purpura şi îşĭ pironi ochii asupra contesei, în ale cărei trăsurĭ i-se părea, că recunósce chipulŭ ce'lŭ aruncase Aldenhofen în fântâna Nimfelorŭ.

Carmen şi Irina se folosiau în conversaţiă de limba francesă. Helda rĕspundea în limba germană.

— „Iţĭ place în B., d-şóră Walden?“ întrebă cortesa.

— „Nu vorbescŭ limba francesă“, dise Ruth.

— „Póte cea englezā“, reluă contesa surîdêndŭ.

— „Vorbesce în limba nóstră, Carmen. Nu potŭ suferi când cineva îşĭ arată iscusinţa şi desteritatea vorbirei în astfelŭ de chipŭ.“

— „De sine se înţelege, décă mirésa ta nu vorbesce nicĭ o limbă străină. Aşa-déră în limba nóstră!“ Carmen rîse cu tonŭ şi sună clopoţelulŭ. Bona aduse pe miculŭ conte Evald.

— „Aşa-déră că e copilŭ plăcutŭ?!“ Carmen îşĭ sărută copilulŭ.

— „Unchiule Kurt“, dise Evald alergândŭ spre asesorĭ, „Adusu-ţĭ-ai miresa?“

Helda îi apucă mânuţa şi'lŭ conduse la Ruth. Miculŭ Evald privi lungŭ la palida fată.

— „Tu nu eştĭ aşa de frumósă, ca mama, şi porţĭ o haină urîtă“, dise elŭ clătinândŭ din capŭ.

— „Vino încóce Evald, auritule, drăguţule, vino'ncóce“, dise contesa rîdêndŭ. „Dă mâna mătuşei, Evald, şi fii bunŭ“, îi porunci Carmen.

— „Eu nu-i dau mâna.“ Frumosulŭ băiatŭ îşĭ ascunse apoi mânile la spate.

— „Numai decâtŭ sĕ-i dai mâna“, dise Helda tremurândŭ de mâniă.

— „Nu vréu... mama încă ride...“

Carmen într'adevĕrŭ rîdea veselă, încâtŭ pe Ruth o pĕtrunse până la suflete.

— „Mĕi mişelule“, îi dise Helda scuturându-lŭ.

— „Mama ta te-a instruatŭ de minune, tu moştenitorŭ făţarnicŭ!“ bălbăi elŭ.

Vorbele acestea făcură pe Carmen sĕ schimbe faţa. „N'ai dreptŭ de a pedepsi pe copilulŭ“, dise ea păşindŭ înaintea fratelui ei.

— „Va da mâna miresei mele orĭ...“ Helda ridică pe copilulŭ înfuriată şi-lŭ puse erăşĭ josŭ. „Vréi sĕ asculţĭ?“

— „Eu nu!“ dise Evald cu îndĕrătnicia, bătêndŭ cu piciorulŭ. „Nu mĕ lasŭ sĕ fiu silitŭ.“

Helda ilŭ împinse furiosŭ. Copilulŭ se ridică érăşĭ fără de-a vĕrsa o lacrimă şi fără de-a dice unŭ cuvêntŭ. Apoi se întêmplă ceva neaşteptatŭ. Băiatulŭ alergă într'o fugă spre Ruth o cuprinse cu ambe mânile şi îi şopti în urechiă: „Te voiu iubi chiar şi décă nu mĕ va suferi mama.“

(Va urma.)

improvisarea a fostŭ spontaneă. Salonulŭ a fostŭ frumosŭ iluminatŭ și decoratŭ cu gustŭ, prin îngrijirea Directorului băilorŭ. Petrecerea a duratŭ multŭ.

***

Invitare. Junimea academică Română din Chiobŭ și Jurŭ, dimpreună cu inteligența din Șomcuta mare, învită la petrecerea de véră, ce o vorŭ aranja în 23 Iulie st. n. 1891 în Șomcuta-mare, în favorulŭ corului plugarilorŭ românĭ de acolo. Prețulŭ intrărei de persónă 1 fl. Inceputulŭ la 7 óre séra. Ofertele marinimóse se vorŭ cuita pe cale diaristică.

***

Coleră. Din Triest se scrie: Diarulŭ „Piccolo" anunță din Constantinopole, că colera a ajunsŭ în Siria și a infectatŭ cele mai multe sate între Eufrat și Aleppo.

***

Omoritŭ de acidulŭ carbonicŭ. Acum câteva dile unŭ lucrătorŭ se coborî într'o fântână din Covasna, pentru ca sĕ scótă unŭ ulciorŭ, pe care o fată î-lŭ scăpase în fântână. Aicĭ în fântână se formase o mare cantitate de acidŭ carbonicŭ în stare liberă; lucrătorulŭ ameți din causa acésta și cădù în fântână, unde se înecà.

***

Lăcuste. Din Benares (India de vestŭ) se scrie, că acolo lăcustele în forma unui norŭ uriașŭ au năpăditŭ asupra orașului și în două óre au nimicitŭ totalŭ arborii, grădinile și sĕmĕnăturile.

***

Congresŭ. In 10 Augustŭ n. c. se va tiné în Londra alŭ șeptelea congresŭ internaționalŭ higienicŭ, care stă sub protectoratulŭ reginei Victoria. Președintele acestui congresŭ va fi principele de Wales.

***

Esecutațĭ prin electricitate. Din New-York se telegrafiéză cu data de 8 Iulie: Erĭ au fostŭ esecutațĭ prin electricitate trei criminaliștĭ. Mórtea se ivi imediatŭ după întroducerea curentului electricŭ, fără ca delicoenții sĕ fi suferitŭ ceva.

Dr. Gregr despre Maghiarĭ.

Raportorulŭ din Praga alŭ lui „Egyetértés", cu numele Iuliu Déri, a avutŭ dilele acestea o convorbire politică cu Eduard Gregr, conducĕtorulŭ Cehilorŭ tinerĭ, care făcù cu ocasiunea acésta nisce declarațiunĭ interesante cu privire la *raporturile dintre Cehĭ și Maghiarĭ.*

Convorbirea a avutŭ locŭ în redacția diarului „Narodni Listi", care e celŭ mai rĕspânditŭ organŭ alŭ Cehilorŭ tinerĭ și se tipăresce de obiceiu în 40,000 de esemplare.

După ce corespondentulŭ ungurŭ descrie persóna lui Dr. Gregr, ca omŭ de vre-o 50 de anĭ, înaltŭ și spătosŭ, cu tipŭ curatŭ slavicŭ etc. dice între altele:

„In ce privesce pe Maghiarĭ, e silitŭ a declara, dise Gregr, că *Cehii trebue sĕ considere pe Maghiarĭ ca dușmanĭ ai lorŭ.* In orĭ ce direcțiune s'a uitatŭ, elŭ totdéuna a vĕdutŭ pe Maghiarĭ stândŭ față în față cu Cehii. Tóte câte s'au petrecutŭ dela 1866 încóce sunt tot atâtea dovedĭ triste despre acésta, măcarcă înainte de 1867 nicĭ unulŭ dintre popórele Europei nu s'a espusŭ atâtŭ de multŭ pentru Maghiarĭ, ca tocmai Cehii. Noi, carĭ încă luptămŭ pentru drepturile nóstre de statŭ, amŭ vĕdutŭ în Maghiarĭ nisce aliațĭ naturalĭ ai noștri și amŭ fostŭ în dreptŭ sĕ credemŭ, că după învingerea Maghiarilorŭ, va urma învingerea nóstră. Insu-șĭ Franciscŭ Deak a disŭ dóră, că Cehii au dreptŭ la autonomiă tocmai așa, ca și Maghiarii și că drepturile de statŭ ale țĕrilorŭ de sub coróna Sântului Stefanŭ și de sub coróna lui Venceslau suntŭ identice. Indată ce a sositŭ anulŭ 1667, Maghiarii și-au ajunsŭ scopulŭ, dér de-odată cu ajungerea scopului, ei și-au schimbatŭ vederile. In locŭ de a ne sprijini, ei s'au întorsŭ în contra nóstră. Orĭ cine îșĭ aduce încă aminte de trăsătura de șacŭ a lui Andrassy... (Alusiune la căderea ministeriului Hohenwart— Jirecek — Habieteinek, întêmplată la 1871.)

„Dușmănia, séu celŭ puținŭ înstrăinarea între aceste două națiunĭ din acestŭ timpŭ datéză. Ba ceea ce e mai caracteristicŭ, nu noi ne purtămŭ prea aspru față cu d-vóstre, ci încă d-vóstrĕ statĭ de cătră pădure și pe când la tótă ocasiunea luațĭ poziție în contra tendinței cehice, pe atuncĭ sprijinițĭ cu hotărîre pe Germanĭ, — bine înțelesŭ, pe Germanii noștri din Boemia, pe carĭ îi sprijinițĭ cu căldură în orĭ-ce acțiune dușmănósă a lorŭ. Eu nu-mĭ aducŭ aminte de unŭ singurŭ casŭ, când d-vóstrĕ sĕ nu fi statŭ în partea centraliștilorŭ germanĭ..."

După acestea, la diferitele întrebărĭ ale corespondentului ungurŭ, Gregr declară, că Cehii tinerĭ n'au schimbatŭ nimicŭ din programulŭ lorŭ dela 1860; ei pretindŭ dreptulŭ de statŭ alŭ Boemiei, „dér cumcă în ce formă pretindemŭ noi restabilirea acestui dreptŭ, acésta o facemŭ pendentă dela împrejurărĭ", dise Gregr.

Décă și pentru Cehĭ va sosi, cum a sositŭ pentru Maghiarĭ, momentulŭ, în care sĕ pótă pretindă totulŭ, atuncĭ vorŭ cere și Cehii aceleașĭ drepturĭ, ce le-a dobênditŭ și Ungaria, căcĭ aceste drepturĭ li-se cuvinŭ lorŭ înaintea lumei și a lui Dumnedeu și fără de ele, Gregr vede amenințată naționalitatea cehă din partea germanismului. Elŭ nu se declară în sensulŭ unei confederațiunĭ a Boemiei cu Moravia și Silezia, carĭ împreună forméză coróna lui Venceslau, ci — dise Gregr — o constituțiă, cum este aceea a Croației, Cehii ar primi-o în totŭ minutulŭ. Décă constituția Croației n'a provocatŭ periculŭ unei confederațiunĭ, atuncĭ nicĭ autonomia cehă nu va provoca unŭ astfelŭ de periculŭ, terminà Gregr.

Băile sĕcuescĭ — părăsite.

Foile unguresci din Ardealŭ se plângŭ că băile sĕcuescĭ nu suntŭ cercetate, că lumea străină și cu deosebire cea din România le-a părăsitŭ și astfelŭ suntŭ avisate la sprijinulŭ publicului din lăuntru, la unŭ sprijinŭ potențatŭ, căcĭ de nu, vorŭ fi silite sĕ renunțe la misiunea de a vindeca ómenii.

„Sesonulŭ băilorŭ sĕcuescĭ — dicŭ foile unguresci din Clușiu — a sositŭ, a întratŭ și véra oficiósă a călindarului și prin urmare amŭ fi așteptatŭ, ca cu începerea lunei lui Iulie sĕ se împoporeze și băile nóstre. Cu tóte acestea până acuma numai o mișcare de totŭ neînsemnată amŭ observatŭ. La Vâlcele (Elöpatak) suntŭ numai vr-o câțĭ-va óspețĭ, la Tușnadŭ nicĭ atâția. La băile mai micĭ ca la Malnaș și Covasna sesonulŭ va intra abia pe la sfîrșitulŭ lui Iulie și astfelŭ acestea până acuma nu au motivŭ de a se plânge. In generalŭ la băile sĕcuescĭ până acuma nu se observă efectulŭ avantagiosului tarifŭ pe zone și pe când înaite de asta cu vre-o câțĭ-va anĭ, óspeții din România încă cu finea lui Maiu inundau băile nóstre, pe atuncĭ astădĭ, după ridicarea orașului de véră alŭ Sinaii și a altorŭ localitățĭ de véră, Românii ne-au părăsitŭ și băile nóstre secuescĭ suntŭ constrînse a apela la sprijinulŭ internŭ alŭ patriei. Publiculŭ maghiarŭ însĕ nicĭ astădĭ nu se încumĕtă sĕ facă cestiune de patriotismŭ din băile patriei nóstre, sprijinindu-le după cuviință"

S'au scrisŭ și în anii de mai nainte destulŭ despre neajunsurile băilorŭ din Sĕcuime și s'a constatatŭ, că cele mai marĭ scăderĭ le arată aceste băi în două puncte: li lipsesce adecă comfortulŭ necesarŭ așa, că nu potŭ concura nicĭ decum cu băile din Boemia etc., alŭ doilea li lipsesce puterea de atracțiune, în ce privesce adecă cultura socială. Se face șovinismŭ maghiarŭ, ceea ce creéză o atmosferă de multe orĭ nesuferibilă, care nicĭ decum nu servesce spre a atrage pe óspeții străinĭ și nemaghiarĭ. In detailurĭ nu mai este lipsă sĕ intrămŭ, pentru-că suntŭ fórte bine cunoscute aceste lucrurĭ. De aceea ar fi bine décă patrioții administratorĭ ai acestorŭ băi, și-ar da silința înainte de tóte a-se pune pe unŭ piciorŭ de cultură internațională și de a înceta cu flecările șovinistice.

Convocare.

Onorabilii membrii din despărțĕmêntulŭ nou arondatŭ VIII. Deva alŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, precum și toțĭ aceia, pe carĭ îi interesézá înaintarea culturei și literaturei poporului românŭ, suntŭ rugațĭ, a sĕ întruni la adunarea generală a despărțĕmêntului indicatŭ, ce se va ține la *19 Iulie st. n. 1891* la 10 óre a. m. în comuna Sĕcărêmbŭ.

Cu acéstă ocasiune ne luămŭ voiă a aduce la cunoscință publică, că nou arondatulŭ despărțĕmêntŭ VIII. cu reședința în Deva, se compune din următórele comune:

a) comunele cercului administrativŭ alŭ Devei, și anume: Archia, Petișulŭ de josŭ, Banpotocŭ, Barbura, Băcia, Bârcia-mică, Bârcia-mare, Bêrsĕu, Bejanŭ, Bretelinŭ, Boiabîrzŭ, Boholtŭ, Buruiene, Cerțeșulŭ de susŭ, Crișturŭ, Simeria, Biscaria, Fornădia, Fizești, Délulŭ-mare, Fruielaciu, Hărĕu, Herepea, Hondolŭ, Căunŭ, Chergeșŭ, Chîrgîțŭ, Căiănelŭ de josŭ, Checichedaga, Chimindia, Cozia, Leșnicŭ, Mintia, Măgura, Merișorŭ, Sĕcărêmbŭ, Nevoieși, Nojagŭ, Petrenĭ, Piski, Popești, Sântu-Halma, Sĕulesci, Almașulŭ-secŭ, Seliștióra, Stoiănésa, Suligete, Șoimușŭ, Sânt-Ândreșŭ, Toplița, Tămășasa, Tîmpa, Totia, Vălișóra, Vețelŭ, Vormaga, Vulcescĭ;

b) comunele cercului administrativŭ „Hunedóra", și anume: Alunŭ, Uroi, Batizŭ, Booșŭ, Buiturŭ, Banila, Buzdulari, Cerbelŭ, Cerișorŭ, Cerna, Cernișóra, Csolnakos, Dăbîca, Arduhatŭ, Runcŭ, Fereșŭ, Florese, Goleșŭ, Govășdia, Groși, Gielarŭ, Hosdatea, Hășdĕu, Toplița, Călanŭ, Stămăria de pétră, Lelese, Mănieren, Runculŭ-mare, Nandru, Valea-Nandrului, Părósa, Pestișulŭ de susŭ, Plopi, Poiana-Rechițelii, Poiana Voinii, Poienița-Tomii, Răcăștia, Ruda, St. Crai, Socetŭ, Sohodolŭ, Teliucu de susŭ și de josŭ, Ulmŭ, Vadu-Dobrii, Valarŭ, Zlaști și Almĕșulŭ-creștinŭ;

c) comunele cercului administrativŭ „Ilia mureșana", și anume: Abucia, Almășelŭ, Seliștea, Baștea, Bacea, Bărescĭ, Bĕtrêna, Briznicŭ, Boiulŭ de susŭ și de josŭ, Boozŭ, Brădățelŭ, Brănișca, Brașeu, Bretea mureșană, Burjucŭ, Cerbia, Certeșulŭ inferiorŭ, Dănulescĭ, Dobra, Dumbrăvița, Dumescĭ, Făgățelŭ, Fintoaga, Furcșóra, Băgara, Grindŭ, Guradobra, Glodgilesci Gonesci, Tothatea, Gurasada, Giălăcuta, Holdea, Ilia-mureșana, Găbesci, Cărmăzinescĭ, Câmpuri, Câmpeni-Surducŭ, Cója, Coșescĭ, Culiesŭ, Lăpugiulŭ de josŭ și de susŭ, Lăpusnicŭ, Lăsĕu, Luncșóra, Mihăescĭ, Micănesci, Muncelulŭ micŭ și mare, Ohaba, Stăncesci, Pancu, Petresci, Pogănesci, Rădulesci, Roșcanii, Runcșorŭ, Săcămașŭ, Strigónea, Sîrbi, Tămășesci, Tîrnava, Tătărescĭ, Tîrnavița, Tisa, Teiu, Uliеșŭ, Valea-lungă, Vica, Visca, Vorța, și Zamŭ.

Pentru comitetulŭ Despărțĕmêntului VIII Deva.

Deva la 4 Iulie 1891 st. n.

Ionŭ Simionașŭ, directorŭ. **Dr. Ales. L. Hosszu**, secretarŭ.

Dare de sémă.

Rebrișora, 4 Iuliu 1891.

Incă în 1888 s'a conceputŭ ideia clădirei unei bisericĭ nouĕ în Rebrișóra. Primulŭ pasŭ s'a făcută prin subscrierea de oferte în scopulŭ susŭ amintitŭ. Lista oferenților s'a publicatŭ deja atuncĭ. De atuncĭ încóce au mai plătitŭ la casa bisericei următorii dnĭ:

Artemiu Cârculŭ, căpit. pens. în Slavonia 200 fl., Ioachimŭ Mureșianu, adv. în Năsĕudŭ 26 fl., Nicolae Moldovanŭ, economŭ 10 fl., Antoniu Precupŭ, preotŭ loc. 10 fl., Gregoriu Petri, morariu 5 fl., economii: Teodorŭ Popŭ 10 fl., Simionŭ Olariu 2 fl., Tóderŭ Runcanu 1 fl., Dumitru Băieșiu 2 fl., Vasile Doci 2 fl.. Alecsa Cârculŭ 1 fl., Antonŭ Ilovanŭ 2 fl, Ioanŭ Sĕlvanŭ 4 fl., Iacobŭ Irini 5 fl.. Mariuca Ani 1 fl.. Iacobŭ Ciuta 10 fl., Gorița Seni 1 fl., Sene Alesa Cârculŭ 50 cr., Vasiliu Oniga, învĕț. pens. 10 fl., Stefanŭ Budilá, preotŭ în St. Iosefŭ 5 fl., Vasile Mare 2 fl., Ciforŭ Roșiu 5 fl., Ioanŭ Mare 2 fl., Tóderŭ Mureșianŭ 1 fl., Vasile Burduhosu 2 fl., Dumitru Bădiția 5 fl., Macedonŭ Linulŭ, învĕț. în România 22 fl., Ioanŭ Țieranŭ, 2 fl., Nicolae Lazarŭ Roșiu 5 fl. Suma 362 fl. 50 cr.

Acéstă sumă, dimprnună cu interesele puținelorŭ capitale ale bisericei, incurse în anii 1889 și 1890, dădŭ o sumă de aprópe 600 fl., s'a depusŭ în cassa de păstrare „Aurora" în Năsĕudŭ. Binevoitorii oferențĭ priméscă cordiala nóstră mulțămită.

Dumitru Aculŭ, curatorŭ primŭ. **Antonŭ Precupŭ**, preotŭ loc.

Telegramele „Gaz. Trans".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Budapesta, 9 Iulie. In camera deputaților interpelà deputatulŭ Pazmandy guvernulŭ, cu privire la cuvêntarea de instalațiune alŭ lui Baussnern. Ministrulŭ președinte rĕspunse, că se vede din diare, că Baussenrn s'a esprimatŭ fórte corectŭ referitorŭ la cestiunea de statŭ. Oratorulŭ nu a încheiatŭ nicĭ unŭ pactŭ nicĭ cu Sașii nicĭ cu altă naționalitate.

Viena, 9 Iulie. La întrebarea regenței sêrbescĭ, că óre Maiestatea Sa împĕratulŭ va primi visita regelui Sêrbiei în 10 Augustŭ, urmà unŭ rĕspunsŭ amicabilŭ de aprobare.

Veneția, 9 Iulie, Părechea regală a inspectatŭ corabia englesă „Rambow" când s'a servitŭ punciulŭ ridicà regele unŭ toastŭ în sănĕtatea reginei Marei Britanii și pentru prosperitatea poporului englesŭ, amiculŭ sincerŭ alŭ Italiei atâtŭ în timpurĭ bune câtŭ și în timpurĭ rele. Comandantulŭ corăbiei englese îșĭ esprimà în numele reginei Angliei încrederea, că relațiunile intime și amicabile între Italia și Anglia vorŭ rĕmâné și în viitorŭ așa cum a fostŭ până acumŭ.

Haaga, 9 Iuliu. Cabinetulŭ a dimisionatŭ.

DIVERSE.

Statistica florilorŭ. In grădinile din Europa se află în numĕrŭ de vr'o 4200 de soiurĭ de florĭ. Dintre acestea abia a decea parte au mirosŭ. Dintre tóte florile, cele de colóre albă suntŭ mai multe, și adecă: 1194 dintre carĭ abia 187 au mirosŭ. Galbine suntŭ 951, au mirosŭ 77. Roșii 823 și numai 84 au mirosŭ. Din 408 de florĭ de colóre violetă abia 13, ér din 230 de diferite colorĭ numai 28 au mirosŭ plăcutŭ. E de observatŭ, că acéstá statistică se refere numai la florile carĭ au unŭ mirosŭ plăcutŭ și dulce.

Cerșitorii. Unŭ cetățênŭ întêlnesce un cerșitorŭ, pe care îlŭ vĕduse în ajunŭ têrându-se sprijinitŭ în cârje și care, în momentulŭ acesta, mergea mai bine ca elŭ. — D-tale țĭ-am datŭ de pomană erĭ? dise elŭ. Erai ologŭ de picióre... Unde's cârjile? — Sunt așa de sĕracŭ, scumpe domnŭ, în câtŭ din timpŭ în timpŭ le lasŭ acasă... pentru ca sĕ nu le uzezŭ prea multŭ.

Chelnării. Chelnĕru cătră unŭ consumatorŭ ce plécă, fără sĕ'i lase bacșișŭ. — Binevoiască domnulŭ a nu mĕ uita. — Nu, prietine, am sĕ'țĭ scriu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

din 8 Iulie st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9.31
Argintŭ românescŭ -	„	9.21	„	9.26
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.28	„	9.32
Lire turcescĭ - -	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ - - - -	„	9.48	„	9.53
Galbinĭ - - - - -	„	5.40	„	5.45
Ruble rusescĭ - - -	„	132.—	„	133.—
Mărcĭ germane		57.20	„	57.68

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Proprietarŭ:
Dr. Aurelŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 8 Iulie a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	105 20
Renta de hârtiă 5%	101 60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	[illegible]2.20
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců	138.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	131 25
Renta de argintŭ austriacă	92.40
Renta de hârtiă austriacă	92.50
Renta de aurŭ austriacă	111.—
Losurĭ din 1860	139.25
Acțiunile băncei austro-ungare	1033.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	342.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr	298.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.56
Napoleon-d'orĭ	9.32
Mărcĭ 100 împ. germane	57.65
Londra 10 Livres sterlinge	117 40

Anunciu de licitare.

Prin care se face cunoscutŭ cumcă construirea și edificarea internatului destinatŭ pentru 100 de studenți se va da în întreprindere pe calea licitațiunei minuende prin oferte.

Doritorii de a licita au de a'șĭ subșterne ofertele sigilate și provĕdute cu unŭ vadiu de 1600 fl. ven. Consistoriu Metropolitanŭ în Blașiu, celŭ multŭ până în **25 Iulie** c.

Planulŭ, antemĕsurătórea și calcululŭ preliminarŭ și până atuncĭ se potŭ vedé în cancelaria subscrisului.

Blașiu, în 7 Iulie 1891.

Ludovicŭ Csato,
advocatŭ archidiecesanŭ.

620,3—1

Serviciulŭ de Studii și construcțiunĭ: căĭ ferate, șossele și podurĭ alŭ Ministerului Lucrărilorŭ Publice din România, face cunoscutŭ că are necesitate de Inginerĭ eșițĭ cu diplome séu certificate din unile din Școlele Technice: Viena, Berlin, Paris, Bruxelles, Gand, Zurich etc. și sĕ fiă de naționalitate Românĭ séu celŭ puțin sĕ cunóscă limba Română.

Amatorii d'a fi angajațĭ pe unu, doi séu mai mulțĭ anĭ, suntŭ rugațĭ a trimite Serviciului în Bucureștĭ Strada Minerva Nr. 16 propunerile cu o copie legală după diploma séu certificate, cu indicațiunea naționalităței, etatea, timpulŭ servitŭ și anume la ce lucrărĭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Nr. 178—1891. 618,3—3

CONCURSŬ.

Pentru ocuparea cu 1 Septemvre n. a. c. a *unui postŭ de învĕțătorŭ pentru „Istoriă și Geografiă"* ca studii principale la școla civilă de fete cu internatŭ a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, prin acésta se escrie concursŭ.

Doritorii de a ocupa postulŭ amintitŭ au sĕ presente următórele documente:

a) atestatŭ de botezŭ;
b) documentŭ despre cualificațiunea cerută prin legea statului (§ 103 a art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturĭ de învĕțătorĭ la școle civile,
c) o arĕtare în scrisŭ despre studiile pregătitóre și despre ocupațiunea de până acum;
d) arĕtarea specialității pentru care sunt pregătițĭ cu deosebire, și
e) fiindŭ limba română limba de propunere, sĕ dovedéscă că posedŭ perfectŭ limba română în vorbire și în scriere.

Concurenții, carĭ vorŭ dovedi aptitudine specială în privința cunóscerii limbei germane, vorŭ avé preferință între cei altfelŭ cu pregătirĭ egale.

Concurentulŭ, care va fi alesŭ învĕțătorŭ se obligă a propune până la maximulŭ de 30 óre pe sĕptĕmână.

Cu postulŭ, ce e a se ocupa, suntŭ împreunate următórele beneficii:

Pentru timpulŭ, în care va funcționa în calitate de învĕțatorŭ ordinarŭ provisorŭ, alesulŭ va primi salariu anualŭ de fl. 700 v. a. și fl. 150 v. a. banĭ de cuartirŭ; trecêndŭ în definitivŭ, acela va primi salarŭ anualŭ de fl. 900 v. a. și fl. 200 v. a. banĭ de cuartirŭ, și totŭ la cincĭ anĭ de servițiu, câte fl. 100 adausŭ cuincuinalŭ la salariu.

Numĕrul cuincuinaliilorŭ e fixat cu 5.

Concursele însoțite de documentele numite mai susŭ sĕ se presente *subsemnatului comitetu* **până la 1 Augustŭ n. 1891.**

Din ședința comitetului Asociațiunii trunsilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, ținută în Sibiiu la 20 Iunie 1891.

G. Barițiu, președ. **Dr. Ioanŭ Crișianu**, secret. II.